

**Programmi
nimetus ja kestus**

Sisejulgeoleku suurendamine

aastateks 2016–2020

Tulemusvaldkond

siseturvalisus

**Tulemusvaldkonna
üldeesmärk**

„Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“ üldesmärk on tagada, et Eesti inimesed tunneksid, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igäühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. Nutikate, optimaalsete ja mõjusate lahendustega parandatakse elukeskkonda, vähendatakse ohtu elule, tervisele, varale ja põhiseaduslikule korrale ning tagatakse kiire ja asjatundlik abi.

**Programmi
eesmärk:**

Eesti sisejulgeolek on kindel ning seda ohustavad tegurid on teadvustatud ja maandatud.

**Vastutaja
(kaasvastutajad)¹**

Siseministerium. Kaasvastutajad: Rahandusministerium,
Justiitsministerium, Kaitseministerium, Sotsiaalministerium,
Keskkonnaministerium

Sisu lühikokkuvõte

Keskendutakse eeskätt põhiseadusliku korra kaitsele, Eesti Vabariigi vastu suunatud luure- ja õnnetustegevuse ennetamisele ning tõkestamisele, terrorismi tõkestamisele, terroriaktide ennetamisele, raske ja organiseeritud kuritegevuse ennetamisele ja tõkestamisele ning kiirreageerimisele.

Riigi sisejulgeolekut mõjutavad otseselt poliitilise süsteemi usaldusväärus, majanduskeskkonna konkurentsivõimelisus, kriitilise infrastruktuuri vastupidavus, elukeskkonna ja küberruumi ohutus ning terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus.

Probleem alaeesmärgi täitmisel on erinevate tehniliste seadmete vananemine, erinevate ohtude mitmekesisustumine, mis eeldab järjepidevat seadmete kaasajastamist, samas peab pidama silmas, et tehnika ei asenda alati inimest. Üks prioriteet on tugevdada vastuluure valdkonda. Edendatakse kiirreageerimise ja erioperatsioonide võimekust. Võimekuste arendamiseks on vaja tõhusalt kasutada rahvusvahelisi koostöövõimalusi. Demineerimisvaldkonnas on oluline edendada võimekusi, mis tagaksid inimeste ohutuse demineerimistööl ja lõhkematerjalide transportimisel. Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses tuleb pöörata rohkem tähelepanu ühiskonda enim ohustavate kuritegude (inimkaubandus, küberkuritegevus, majanduskuriteod, korruptsioon, narkokuriteod ja terrorism) vastaste meetmete täiendamisele ja rakendamisele.

Juhtimiskorraldus

Programmi ajakohastatakse vajaduse korral kord aastas riigieelarve koostamise protsessi käigus, et tagada kooskõla riigi eelarvestrateegia ning riigi rahaliste võimalustega. Programmi kooskõlastavad programmi vastutaja ja kaasvastutajad ning selle kinnitab valdkonna eest vastutav minister pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist.

Siseministeriumi sisejulgeolekupoliitika asekanter koordineerib programmi elluviimist ja teostab järelevalvet programmi elluviimise üle.

Programmi elluviimises osaleval ministeriumil tuleb igal aastal koostada oma vastutusalasse jäävate meetmete ja tegevuste rakendamise kohta

¹ Programm kooskõlastatakse ministeriumitega, kes panustavad programmi rahaliselt või toetavate tegevustega (rahalised vahendid kajastatakse teiste tulemusvaldkondade raames), ning selle kinnitavad ministrid, kelle valdkonna ministeriumid programmi rahaliselt panustavad.

tulemusaruanne ja esitada see hiljemalt iga aasta 1. veebruaril Siseministeriumile. Siseministerium koostab kokkuvõtte oma vastutusalasse jäävate meetmete ja tegevuste rakendamise kohta. Programmide aruanded on aluseks „Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“ aruandele, mis koostatakse Siseministeriumi koordineerimisel Vabariigi Valitsusele.

Programm avalikustatakse Siseministeriumi kodulehel.

Sisukord

Hetkeolukorra analüüs.....	3
Programmi eesmärk ja mõõdikud	5
Kokkuvõttev hinnang programmi täitmisele 2015. aastal.....	5
Meede 1: Põhiseadusliku korra tagamine.....	7
Meede 2: Terrorismivastane võitlus.....	7
Meede 3: Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus	8
Meede 4: Demineerimis- ja CBRN valdkonna võimekus.....	13
Meede 5: Isikute ja objektide kaitse.....	16
Meede 6: Kiirreageerimine ja erioperatsioonid.....	17
Rahastamiskava.....	18
Lisa 1. Lisavajaduste taotluste nimekiri.....	19
Lisa 2. Dokumendis kasutatud lühendid	21
Lisa 3. Viited arengudokumentidele, millega programmi tegevused on seotud	22

Hetkeolukorra analüüs

Riigi kohustus on süstemaatiliselt analüüsida Eesti julgeoleku vastu suunatud tegevust ning tuvastada õigusrikkumisi, mis võivad riigi julgeolekut ohustada. Eesti julgeolekukeskkonna parendamine eeldab keskendumist ennetustegevusele ning kõigi oluliste poolte kaasamist sisejulgeoleku tagamise planeerimisse.

Poliitilise süsteemi usaldusväärsus, majanduskeskkonna konkurentsivõimelisus, kriitilise infrastruktuuri vastupidavus, elukeskkonna ja küberruumi ohutus ning terrorismi- ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus on vaid väike osa omavahel tihedalt seotud valdkondadest, mis riigi sisejulgeolekut otseselt mõjutavad.

Venemaa kasutab oma mõju ja huvide säilitamise ning laiendamise olulise vahendina välisvene kogukondi. Venemaa julgeolekuteenistuste tähelepanu on suunatud Eesti poliitilisele, majandus-, riigikaitse ja teadusvaldkonna tegevustele ning rahvusvahelisele koostööle. Venemaa Föderatsiooni luureteenistuste huvid Eestis on riigi sise- ja välispoliitika, võimuvahetuse ja Eesti poliitikamaastikul, valimised, julgeolekuasutuste tegevus ja Eesti sõjaline võimekus.

Eesti on väikese siseturu ja avatud majandusega riik ning sõltub paratamatult partnerriikide majanduse tõusudest ja langustest. Venemaa majanduse ja poliitika tiheda seotuse tõttu võib Venemaa Föderatsiooni majandustegevus kahjustada Eesti majandushuve, näiteks investeerides strateegilistesse majandusharudesse ning saavutades monopoolse seisundi mõnes kaubavahetuse segmendis. Venemaa Föderatsioon püüab säilitada Balti energiaturul oma mõju ning laiendada haaret Euroopas. Eestis on praegu oluline eraldada gaasijaotusvõrk gaasitootjatest ja -müüjatest ning tagada gaasitarnete katkematu varustuskindlus. Eesti iseseisva energiajulgeoleku säilitamiseks on vaja tagada energia ja põlevkivitööstuse töökindlus. Energiatarnete mitmekesistamiseks on vaja rajada veeldatud maagaasi terminal ning Eesti ja Soome vaheline torujuhe. Põhiseadusliku korra kaitse seisukohast on tähtis majanduslikult kaalukate riiklike otsuste läbipaistvus ning korruptiivsete huvide välistamine.

Riigi majandusjulgeolekut ohustav korruptsioon seondub põhiliselt suurt mõjujõudu omavate isikute ärihuvidega. Oluline on ennetada, tõkestada ja avastada korruptsioonijuhtumeid järgmistes valdkondades: transiidi- ja logistika-, energeetika- ja keskkonnavaldkonnad ning riigile olulise taristu arendamist puudutavad valdkonnad. Samuti ohustab riigi julgeolekut õiguskaitseasutuste ja justiitsvaldkonna ametnike korruptsioon.

Tuvastatud korruptsioonijuhtumite järgi on kõige rohkem esinenud altkäemaksuvõtmisega seotud kuritegusid. Kolme korruptsioonialtima valdkonnana on 2015. aastal tulnud välja sõidukite registreerimise, tehnölevaatuse ning juhtimisõigusega seotud valdkonnad. Enim kriminaalasju algatati kohaliku omavalitsuse valdkonnas (nt omavalitsuse ametnik on pööranud omavalitsuse vara enda kasuks) ja õiguskaitse valdkonnas (nt politseiametnik võtab altkäemaksu), vastavalt 17 ja 16. Üldjuhul on omavalitsustasandi korruptsioonikuriteo toimepanijate näol tegemist juhtivatel kohtadel olevate isikutega, kellel on otsustusõigus raha ja muu vara kasutamise üle.² Aktuaalsed on ka riigi ja kohaliku omavalitsuse üksustega seotud äriühingute ja sihtasutuste raha väärkasutamisest tulenevad ohud, kuna nendes asutustes toimuvad otsustusprotsessid ei ole nii avatud ja läbipaistvad kui riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustes. Jätakuvalt on aktuaalsed politiseerumisega kaasnevad ohud.

² Justiitsministeerium. Kuritegevus Eestis 2015

Üha kiirenev digitaal tehnoloogia kasutuselevõtt Eestis on võimaldanud viia küberruumi olulise osa ettevõtlusest, teabest ja kommunikatsioonist. Küberruumi globaalne seotus suurendab aga ka arvutikuritegevuse ohtu ja infosüsteemide haavatavust, sealhulgas ohtu riigi julgeolekule esmatähtsates valdkondades. Kuritegelikul eesmärgil arendatud tarkvara, nende infokogumisvõime ja levitamise meetodid täiustuvad pidevalt ning muutuvad järjest varjatumaks, nutikamaks, kiiremaks ja mahukamaks, olles seejuures suunatud kindlatele sihtmärkidele.

Laste seksuaalne ärakasutamine Internetis on jätkuvalt suur probleem. Tavaliselt enamik seksuaalkurjategijaid ei ole ühegi kuritegeliku võrgustiku liikmed ning üldjuhul tegutsevad nad üksi. Arvestades nende hulka ja ühiseid huve võib nende käitumises täheldada organiseeritud kuritegelikele gruppidele omast hierarhiat ning töövõtteid. Nad suhtlevad sarnast vaadete ja huvidega rühmadega küberruumis, kasutavad erinevaid anonüümsuse tagamise võtteid. Enamik Eesti noortest ei ole veebipõhiselt seksuaalset väärkohtlemist kogenud ja ei ole olnud ka ise seksuaalse suhtluse algatajateks. Oluline on aga märkida, et siiski on ligikaudu 20% noortest enda sõnul kogenud ühel või teisel moel seksuaalset väärkohtlemist internetis.³

Võimalik oht Eesti õigusriigi toimimisele on rahvusvaheliselt tegutseva organiseeritud kuritegevuse võimalik mõjuvõimu kasv ühiskonnas, sellega kaasnev korrupsioon ning selle imbumine poliitikasse, riigiametitesse ja majandusse.

Eesti elanike toetus äärmuslusele ja vägivaldsele ekstremismile on jätkuvalt väike. Siiski on üks suurematest riskidest siinsete elanike alaline viibimine Venemaa Föderatsiooni infoväljas. Vaenuliku propaganda kanalina on Venemaa Föderatsiooni riiklikult kontrollitaval meedial suur mõju. Venemaa arendab pidevalt välisriikidesse suunatud informatsioonilise mõjutustegevuse instrumente (uudisteagentuurid, telekanalid, internetimeedia jms) ja nende rahastamine kasvab. Venemeelsed äärmusrühmitused Eestis on väikesearvulised ja marginaalsed.

Eestis on terrorismioht väike, aga peab arvestama Euroopas ja mujal toimuvate relvastatud konfliktidega, äärmusluse levikuga ja plahvatuslikult kasvanud rändega, mis mõjutavad otseselt meie julgeolekut. Eesti kodanikud võivad sattuda terrorirünnaku ohvriks teistes riikides. Seetõttu on vaja kindlustada valmisolek reageerimiseks igal ajahetkel ja tõhustada ennetust. Lisaks riigisisesele koostööle on terrorismivastaseks võitluseks vaja tõhustada ka rahvusvahelist koostööd. Terrorismi ennetamisel tuleb tähelepanu pöörata radikaliseerumise ennetamisele ning terrorismi rahastamise ja strateegiliste kaupade salakaubanduse tõkestamisele. Võimalike hädaolukordade lahendamiseks tuleb tagada vastav valmisolek, sealhulgas peab arvestama vajadusega kaitsta suure rünnakuriskiga objekte ja isikuid ning arendada erioperatsioonide võimekust. Arvestama peab, et suursündmuste toimumine Eestis (sealhulgas Euroopa Liidu eesistumine) võib muuta Eesti terroristidele atraktiivsemaks sihtmärgiks ning nõuab ametkondadelt oluliselt suuremat panust ohtude ennetamiseks ja rünnakute tõkestamiseks.

Oluline on ka reageerimisvõimekus sündmustele, kus on vaja tegeleda paljude isikute elu, tervist või vara ähvardavate ohtude kõrvaldamisega. Lisaks lahingumoonast tuleneva plahvatusohu likvideerimisele on vaja reageerida pommikahtlustele, pommiähvardustele ja improviseeritud lõhkeseadeldistest tulenevale plahvatusohule. Samuti on vaja teha pommitehnilist kontrolli ning tagada valmisolek keemia- ja kiirgusohu kõrvaldamiseks.

³ Justiitsministeerium. (2016). Laste ja Noorte seksuaalse väärkohtlemise leviku uuring. Kättesaadav Internetis: <http://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/www.kriminaalpoliitika.ee/files/elfinder/dokumendid/raport.pdf>

Detailne hetkeolukord on kajastatud piiratud käibega dokumendis.

Programmi eesmärk ja mõõdikud

Programmi eesmärk: Eesti sisejulgeolek on kindel ning seda ohustavad tegurid on teadvustatud ja maandatud.

Programmi mõõdikud sisalduvad piiratud käibega dokumendis.

Kokkuvõttev hinnang programmi täitmisele 2015. aastal

2015. aasta olulisimad tendentsid, programmi eesmärkide saavutamine ning edaspidised väljakutsed

Venemaa rakendatud tegevused Ukrainas ja Süürias näitavad Venemaa ambitsioonide suurenemist. Eestit puudutab kõige otsesemalt Venemaa kaasmaalastepoliitika rakendamine. Eesti suhtes töötavad Venemaa eriteenistused kohalike residentide kaudu ja koguvad infot Venemaal töötavatelt Eesti elanikelt või sinna reisivatelt inimestelt. Vastaspoole tegevuse tõhususe vähendamiseks rakendati ennetavalt süstemaatilisi ülevaateid ja hoiatusi, millega vähendati vastase tegevusest tulenevaid ohte. Nii rakendati 2015. aastal välisriikidesse reisimise teavituskohustust riikide puhul, kus Eesti elanikud võivad sattuda olukorda, kus neid mõjutatakse või püütakse värvata.

Seetõttu on vaja tugevdada julgeolekuasutuste võimekust ohtude ennetamisel ja tõrjumisel.

Vaja on suurendada Politsei- ja Piirivalveameti kiirreageerimisüksuste arvu ning soetada juurde suurema tulejõuga relvastust ja erivahendeid.

Oluline on välja arendada ja käivitada lennureisijate broneeringuinfosüsteem (BRIIS) ning jõuda selle rakendamiseni 2016. aastal.

Tuleb jätkata küberkuritegevuse vastase võitluse üksuse loomise ja täiendamise ning hoida olemasolevate raske ja organiseeritud kuritegevuse vastase üksuste võimekust vähemalt samal tasemel.

Sama oluline on jätkata projektidega Euroopa Liidu Sisejulgeolekufondi erinevate meetmetegevuste rakendamisel, sealhulgas jälitustegevuse, kriminaalluure, küber- ja narkokuritegevuse vastase võitluse tugevdamisel. Samuti on vaja saavutada stabiilsus tehniliste vahendite ja erivarustuse soetamisel ja väljavahetamisel, sealjuures on oluline nn aegrea jälgimine. Kavas on ka korraldada regulaarselt rahvusvahelisi eriuksuste õppuseid, nende ettevalmistamiseks on vaja taotleda eelarvevahendeid.

Ülevaade meetmete ja tegevuste elluviimisest

2015. aasta olulisemad tegevused on seotud laiapindse riigikaitse rakendamisega, see võimaldab planeerida tegevusi nii lühikeses kui keskpikas perspektiivis. Täpsustatud on erinevate ministeeriumite ja asutuste rolle kriisiolukorras riigi kaitseks ja toimimiseks. Korraldatud on erinevaid õppuseid, mis on aidanud võimalikeks ohuolukordadeks paremini ette valmistuda.

Siseministeeriumi valitsemisalas on laiapindse riigikaitse arendamise raames suurendatud kiirreageerimisüksuste, piirivalve ning sidepidamise võimekust. Kiirreageerimisüksuste – Politsei- ja Piirivalveameti eriuksus K-komando ja uued piirivalve eriuksused – ülesanne on

ohtlike kurjategijate ja ebaseaduslike piiriületajate kinnipidamine. Neile üksustele soetati senisest oluliselt paremat relvastust ja isikukaitsevahendeid.

Sama oluline kui varustus on aga personali koolitamine ning koostööõppuste korraldamine. Selleks et tulla võimalikult hästi toime tegelikkuses ettetulevate olukordadega, korraldab Siseministeerium üha enam suurõppuseid. 2015. aastal viidi läbi ühised õppused Kaitseliidu ja Kaitseväega ning rahvusvaheline eriuksuste õppus ATHOS. Samuti valmistatakse veel suuremas mahus ette 2016. aastal eriuksustele korraldatavat õppust.

2015. aastal valmis Politsei- ja Piirivalveameti küberkuritegude lahendamise ja digitaalsete tõendite tõhustamise kava ning esialgne tegevusplaan. Tegevusplaanist lähtudes alustas 2016. aasta alguses tegevust Politsei- ja Piirivalveameti keskkriminaalpolitsei küberkuritegevuse büroo. Lisaks valmisid ka kõrgturvalise andmekeskuse ruumid, kus hakatakse hoidma siseturvalisuse valdkonnaga seotud andmeid.

2015. aastal osalesid Siseministeerium ja tema valitsemisala asutused ka Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegia kujundamisel, Euroopa küberkuritegevusvastase võitluse keskuse (EC3) kohtumistel ning toetasid Euroopa Nõukogu küberkuritegevusvastast projekti.

2015. aastal hindas Eesti küberkuritegevusvastast võimekust Euroopa Liidu nõukogu vastastikuse hindamise töörihm Genval, kes hindas Eesti võimekust küberkuritegevusega võidelda heaks.

2015. aastal arestiti 176 kriminaalmenetluses 3,017 miljonit eurot kriminaaltulu. 2015. aastal edastas rahapesu andmebüroo 14 kuriteoteadet, millest 31. detsembri seisuga alustati 12 kriminaalmenetlust, sealhulgas 9 rahapesumenetlust.

2015. aastal töötati välja asitõendite, leidude ja konfiskeeritud varade arvestuse ja käitlemise regulatsiooni korrastamise muudatused, et korrastada ja lihtsustada asitõendite, konfiskeeritud vara ja leidude käitlemist ning muuta kehtiv lähenemine paindlikumaks. Analüüsiti eri asutustes kasutatavaid IT-lahendusi ning arendati ja testiti varade arvelevõtmise moodulit.

2015. aastal valmistati ette lennureisijate broneeringuinfo andmekogu asutamine ja selle põhimääruse kehtestamine. Muudeti riigipiiri seadust, mille Riigikogu võttis vastu 17. detsembril 2015. aastal ning mis jõustus 1. jaanuaril 2016. aastal. Broneeringuinfo põhimäärus on välja töötatud ning see jõustus 2016. aasta esimeses kvartalis.

Tõsteti Politsei- ja Piirivalveameti võimekust tulla võimalike pagulaskriisidega paremini toime. Selleks saadeti ESTPOL-i missioonid Sloveeniasse.

2015. aastal alustati projektidega Euroopa Liidu Sisejulgeolekufondi erinevate meetmetegevuste toel, et suurendada ja tugevdada jälitustegevust, kriminaalluuret, küber- ja narkokuritegevuse vastast võitlust.

2016. aastal valmib Vabariigi Valitsuse määruse „Riigikaitseobjektide kaitse kord“ eelnõu, mis jõustumisel sätestab konkreetsed nõuded riigikaitseobjektidele.

Arendati edasi suure rünnakuriskiga objektide füüsilise kaitse meetmeid ning tõhustati ametkondadevahelist koostööd. Uuendati suure rünnakuriskiga isikute kaitse tagamisel kasutatavat eritehnikat ja pädevate ametkondade varustatust. Üleriigilise tähtsusega ürituste turvalisus ja isikute julgeolek on tagatud.

Meetmete rahastamises tehtud muudatused

Tegevuste elluviimisel ei tehtud vahendite kasutamises ega eelarves muudatusi, mis oleks mõjutanud eesmärkide täitmist.

Meede 1: Põhiseadusliku korra tagamine

Keskset tegevused on põhiseadusliku korra kaitsmine, riigi vastu suunatud luuretegevuse ennetamine ja tõkestamine, riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitsmine, terrorismi ning selle rahastamise ja toetamise ärahoidmine ja tõkestamine ning selleks vajaliku teabe kogumine ja töötlemine, riigi julgeolekut ohustava korrupsiooni ärahoidmine ja tõkestamine ning selleks vajaliku teabe kogumine ja töötlemine, riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitsmine.

Mõõdik sisaldub piiratud käibega dokumendis.

Tegevused

	Vastutaja	Kaas-vastutaja	Aasta	Vahendid	Märkused, seosed
1. Tagatakse korrupsioonikuritegude uurimise võimekus.	SiM	PPA, KAPO, JuM (Riigi-prokuratuur)	2016–2020	RE	„Korrupsiooni-vastane strateegia 2013–2020“ ⁱ
2. Arendatakse riskianalüüsi metoodikat (arvestades ka erasektoris korrupsiooni avaldumist) ja viiakse regulaarselt läbi riskihindamist.	SiM	KAPO, PPA	2016–2020	RE	„Korrupsiooni-vastane strateegia 2013–2020“ ⁱⁱ
3. Menetluslase võimekuse suurendamiseks arendatakse elektroonilist sidet. Täpsemad tegevused sisalduvad piiratud käibega dokumendis.	SiM		2016	Lisa-vajadus B	
4. Analüüsitakse erakorralise seisukorra regulatsiooni ja selle vastavust muutunud julgeolekuolukorrale.	SiM	KaM, JuM	2017		

Detailsemad tegevused sisalduvad piiratud käibega dokumendis.

Meede 2: Terrorismivastane võitlus

Keskset tegevused on rahvusvahelise koostöö tõhustamine, terrorismi ja radikaliseerumise ennetamine ning värbamise tõkestamine, riigi rahandussüsteemi ja majandusruumi kaitsmine ning rahvusvaheliste finantssanktsioonide riiklik korraldamine, rahvusvaheliste sanktsioonide rakendamine ja strateegiliste kaupade salakaubaveo tõkestamine ning rahapesuvastaste meetmete rakendamine.

Tabel 1. Meetme mõõdik

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Allikas
Elanike osakaal, kes hindab Eesti valitsuse tegevust terrorismiga võitlemisel piisavaks.	-	-	58,5%	-	Kasvab	-	Kasvab	SiM

Tegevused

	Vastutaja	Kaas- vastutaja	Aasta	Vahendid	Märkused, seosed
1. Tagatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise võimekus.	PPA		2016– 2020	RE	
2. Tagatakse tõhus järelevalve rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse järgi kohustatud subjektide üle ning nende teadlikkuse tõstmine.	SiM	RaM	2016– 2020	RE	
2.1. Kohustatud subjektidele jagatakse teavet vastavalt riskihinnangu tulemustele ja praktikale, sealhulgas viiakse läbi asjakohased koolitused.	PPA	SiM	2017– 2020	RE	
2.2. Koostatakse analüüs järelevalve korraldusest ja pädevustest.	SiM	RaM	2017	RE	
2.3. Realiseeritakse RABIS-e arendused.	SiM	PPA, SMIT	2019	RE	
3. Täpsustatakse rahapesu regulatsiooni, samuti saavutatakse õigussüsteemi suurem kooskõla Viini, Palermo ja Varssavi konventsiooniga.	SiM	RaM, JuM	2020	RE	
3.1. Analüüsitakse rahapesu kriminaliseerimist vastavalt asjakohastele konventsioonidele ja kõrvaldatakse nende rakendamisel esile kerkinud probleemid.	RaM	SiM, PPA, KAPO	2020	RE	

Detailed tegevused sisalduvad piiratud käibega dokumendis.

Meede 3: Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus

Meetme eesmärk: Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastasel võitlusel täiendatakse ja rakendatakse meetmeid ühiskonda enim ohustavate kuritegude (inimkaubandus, küberkuritegevus, majanduskuriteod, korruptsioon, uimastid ning terrorism) suhtes.

Tabel 2. Meetme mõõdikud

	2014	2015 (tegelik)	2016	2017	2018	2019	Sihttase 2020	Allikas
Rasketes varjatud kuritegudes prokuratuuri saadetud kriminaalasjade arv	125	Kasvab (121)	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab	PPA
Rasketes varjatud kuritegudes kriminaalasjade arv, kus on arestitud kriminaaltulu.	185	Kasvab (176)	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab	PPA
Kriminaaltulu arestimise maht	2579338	Kasvab (3 018)	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab	Kasvab	JuM

Olulised probleemid

Puuduvad konkreetset sisejulgeolekut tagavate asutuste koostöö põhimõtted ning terviklik kriminaalluure süsteem, millega tagatakse teabevahetus ja -hange riiklikul tasandil.

Keskriminaalpolitsei olukorrapilt ei ole terviklik. Puudulik on kriminaalmenetluse-eelne teabekogumine (õiguslikud küsimused), mis võimaldaks teha kindlaks kuritegelikus maailmas toimuvat ning seada seeläbi eesmärgid ja tööülesandeid kriminaalpolitsei allüksustele.

Kuritegevus on jätkuvalt tulus, kriminaaltulu konfiskeerimise ning raskete majanduskuritegude avastamise ja uurimise võimekust on vaja arendada, samuti puudub terviklik ülevaade, kui suurt hulka finantsvahendeid kasutab organiseeritud kuritegevus Eestis ning kui palju on kuritegelik raha imbunud seaduslikku ettevõtlusesse.

Kriminaalluure tehniline võimekus on ebapiisav.

Piiratud on võimekus avastada, menetleda ja uurida küberkuritegusid, samuti küberkriminalistika võimekus.

Oodatavad tulemused

Rakendatud on sisejulgeolekut tagavate asutuste vahelise koostöö põhimõtted ning terviklik kriminaalluure süsteem, millega tagatakse teabevahetus riiklikul tasandil.

Organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus on muutunud tõhusamaks. Vähenenud on organiseeritud kuritegelikes ühendustes ja gruppides tegutsevate inimeste arv.

Vähenenud on Eesti kasutamine rahapesu transiidiirigina ning kuritegelikul teel saadud raha suunamine seaduslikku ettevõtlusesse ja sellest tulenev ebaaus konkurentsieelis kuritegeliku maailmaga seotud isikutele.

Tagatud on kriminaalmenetluse tõhusaks läbiviimiseks vajalikud tehnilised vahendid, väljaõpe ja personal ning nende pidev arendamine.

Tagatud on õiguskaitseasutuste võimekus avastada ja menetleda keerukamaid majanduskuritegusid.

Tagatud on õiguskaitseasutuste võimekus avastada ja menetleda küberkuritegusid.

Kriminaaltulu tuvastamise ja arestimise võimekus on suurenenud.

Tugevnenud on organiseeritud salakaubanduse vastane võitlus. Õiguskaitseasutuste sellealane tegevus on muutunud tõhusamaks.

Vähenenud on narkootikumide üledoosidest põhjustatud surmade arv, samuti on vähenenud nõudlus ja pakkumine narkootikumide ja psühhotroopsete ainete järele.

Tegevused

	Vastutaja	Kaas- vastutaja	Aasta	Vahendid	Märkused, seosed
1. Tagatakse raske ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise võimekus.	PPA		2017– 2020	RE	
2. Tagatakse kuritegude lahendamise võimekus, määratakse kindlaks ühtsed teenusstandardid ja rakendatakse neid.	SiM	PPA, KAPO, JuM (Riigi- prokuratuur)	2016– 2020	RE	
2.1. Analüüsitakse narkootikumidega seotud väärtegade menetlus- ja karistuspraktika tulemuslikkust.	SiM	JuM	2017	RE	„Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ ⁱⁱⁱ
2.2. Korraldatakse inimkaubandusvastaste võrgustike tööd ning luuakse toimivad võrgustikud.	JuM (Riigi- prokuratuur)	SiM, PPA	2016	RE	„Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ ^{iv}
2.3. Tehakse ettevalmistusi, et rakendada Euroopa Nõukogu naistevastase ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset.	JuM (Riigi- prokuratuur)	SiM, PPA		RE	„Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ ^v
2.4. Viiakse läbi kriminaalmenetluse revisjon.	JuM		2020	RE	
3. Arendatakse süütegude ennetamise ja ärahoidmise võimekust. Samuti tagatakse vastava valdkonna ekspertide olemasolu Politsei- ja Piirivalveametis ning reisijate broneeringuinfo töötlemiseks vajalik võimekus.	SiM	PPA	2016– 2017		„Korruptsioonivastane strateegia 2013–2020“ ^{vi}
3.1. Töötatakse välja lennureisijate broneeringuinfo süsteem ning arendatakse välja vajalik kompetents Siseministeeriumi haldusalas.	SiM		2018	RE	
3.2. Analüüsitakse raskete kuritegude toimepanijatele lisapiirangute seadmist (nt pedofiilidel jt seksuaalkurjategijatel ja narkokurjategijatel ei võimaldata muuta nime, ravist keelduvate pedofiilide andmete avalikustatakse vms).	JuM	SiM	2016	RE	
3.3. Töötatakse välja mõjutamise ja	SiM	KAPO, JUM	2017	RE	„Korrupt-

ähvardamise katsetest teavitamise süsteem.		(Riigi-prokuratuur, kohtud)			sioonivastane strateegia 2013–2020 ^{cvii}
3.4. Töötatakse välja huvide konfliktivältimise juhised õiguskaitseasutustele.	SiM	KAPO, PPA, JUM (Riigi-prokuratuur, kohtud)	2017	RE	„Korruptsioonivastane strateegia 2013–2020“ ^{cviii}
3.5. Viiakse läbi juhtimiskoolitused nii tipp- kui ka keskastmejuhtidele õiguskaitseasutustes huvide konfliktivältimiseks ja ennetamiseks.	JuM (Prokuratuur), RaM (MTA), SiM (PPA, Kapo)		2016	RE	„Korruptsioonivastane strateegia 2013–2020“ ^{cx}
3.6. Analüüsitakse Euroopa Liidu vahenditest rahastatavate projektide hankemenetluse läbiviimise korraldust ning esitatakse ettepanekud korralduse parendamiseks.	SiM	PPA	2017	RE	
4. Tagatakse regulaarne tehniliste seadmete kaasajastamine ja personali väljaõppe korraldamine ning IKT süsteemide omavaheline liidestatus ja koostalitlusvõime (sealhulgas ministriumide valitsemisalade üleselt) arendamine.	SiM	PPA, SKA	2016–2020	RE, EL-vahendid: osaliselt ISF	
4.1. Töötatakse välja kaasaegne narkopolitseinike koolitussüsteem.	SiM	PPA, SKA	2016	EL-vahendid: osaliselt ISF	
4.2. Tagatakse jälitustegevuse võimekus.	PPA		2016–2020	RE, osaliselt lisavajadus E (K 3), osaliselt EL-vahendid: ISF	
4.3. Arendatakse välja asitõendite hoidmise ja haldamise süsteem.	PPA	SMIT	2017	EL-vahendid: osaliselt ISF	
4.4. Valmistatakse ette kontseptsioon süüteo menetluse digitaliseerimiseks.	JuM		2018	RE	
5. Arendatakse kohtuekspertiisi ja kriminalistika võimekust.	SiM, JuM	PPA, EKEI			
5.1. Tagatakse kriminalistika arengukava rakendamine.	SiM	PPA	2017–2020	RE, osaliselt lisavajadus F (K 18)	

5.2.	Koostatakse riiklik biomeetria kontseptsioon.	SiM		2017	RE	
5.3.	Rakendatakse biomeetria kontseptsiooni.	SiM		2020	RE	
6.	Elanikke teavitatakse küberkuritegevusega seonduvatest ohtudest ning jätkatakse veebikonstaablite tööd.				RE	„Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ ^x
6.1.	Tagatakse küberkuritegevusvastase võitlemise tegevuskava rakendamine. Tegevuskava sisaldab Politsei- ja Piirivalveametile, sh veebikonstaablitele, suuniseid, kuidas teavitada elanikke Interneti ja digitaalsete kommunikatsioonivahendite turvalisest kasutamisest.	SiM	PPA	2017–2020	RE	„Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ ^{xi}
6.2.	Suurendatakse laste turvalisust Internetis. Sealhulgas teevad veebikonstaablid järjepidevalt lastele ja noortele suunatud teavitust.	PPA			RE	
7.	Tagatakse kriminaalmenetluse tõhusaks ja turvaliseks läbiviimiseks vajaliku varustuse ja töövahendite olemasolu.	SiM	PPA	2016–2020	RE	
8.	Tagatakse investeeringud jälitustegevuseks vajalike sõidukite soetamiseks*, sündmuskohal teenistujate turvalisuse tagamiseks, kriminaalmenetluse eririistvara soetamiseks, kriminalistide tööks vajalike vahendite soetamiseks ning kriminaalmenetlust toetavate IKT süsteemide arendusteks.	SiM	PPA	2016–2019	RE	*EL-vahendid: ISF, RE
9.	Tagatakse tõhus kriminaalteabe vahetus ning kriminaalteavet puudutavate süsteemide koostalitlusvõime ja jälitusvõimekuse parendamine.	PPA		2016–2019	RE	
10.	Arendatakse välja kriminaalteabe ekspertide võrgustikud ning kehtestatakse teabe jagamise kohustuslikud miinimumstandardid.	PPA		2018	RE	
11.	Tõstetakse kriminaaltulu tuvastamise ja arestimise ning majanduskuritegevusvastase võitluse võimekust.	SiM	PPA	2016–2019	RE	„Korruptsioonivastane strateegia aastateks 2013–2020“ ^{xii}

11.1. Analüüsitakse MONEYVAL-i ekspertide asjakohaseid soovitusi varade arestimise tõhususe tõstmise kohta.	RaM (EMTA), JuM (Riigiprokuratuur), SiM (PPA)	2017	RE	„Korruptsioonivastane strateegia aastateks 2013–2020“ ^{xiii}
12. Tollikontrolliautodesse lisatakse mobiilne automaatne numbrituvastussüsteem ning vahetatakse välja mobiilsed röntgenseadmed.	RaM (EMTA)	2016–2017	EL-vahendid: osaliselt ISF	
13. Süütegude ennetamise, avastamise, tõkestamise ja uurimise eesmärgil arendatakse kriminaalluuret ja rahvusvahelist operatiivkoostööd teiste Euroopa Liidu liikmesriikide ja rahvusvaheliste koostööpartneritega (INTERPOL, EUROPOL, EURIJUST, FRONTEX) ning tagatakse sujuv infovahetus ja osalemine ühisoperatsioonides.	PPA	2016–2020	RE	
14. Viiakse läbi õigusabi taotluse esitamise teadlikkuse koolitus.	JuM (Riigiprokuratuur), PPA	2016	RE	

Meede 4: Demineerimis- ja CBRN valdkonna võimekus

Meetme eesmärk: Demineerimis- ja CBRN valdkonna võimekus on suurenenud.

Tabel 3. Meetme mõõdikud

	2014	2015 (tegelik)	2016	2017	2018	2019	2020	Allikas
Plahvatustes hukkunute ja vigastatute arv	0/6	0 / < 5 (1/6)	0 / < 5	0 / < 5	0 / < 5	0 / < 5	0 / < 5	PäA
Lõhkekeha või lõhkeseadeldise plahvatuste arv	4	< 10 (6)	< 9	< 8	< 7	< 6	< 5	PäA
Pommigrupid tagavad demineerijate sündmuskohale jõudmise igasse Eesti paika 90 minuti jooksul (saarte puhul lisandub transpordi-liigist sõltuv aeg).	Tagatud	Tagatud (Tagatud)	Tagatud	Tagatud	Tagatud	Tagatud	Tagatud	PäA

CBRN valdkonna võimekus Eestis	Väike	Väike (Väike)	Väike	Suureneb	Suureneb	Suureneb	Suureneb	SiM
--------------------------------	-------	---------------	-------	----------	----------	----------	----------	-----

Olulised probleemid

CBRN akronüümi kasutatakse erinevates Euroopa Liidu ja NATO dokumentides, kuid Eesti õigusaktides ei ole selle akronüümi tähendust üheselt reguleeritud (akronüüm on abstraktselt seotud keemilise, bioloogilise, radioloogilise ja tuumaainega ning lõhkeainetega), seetõttu ei ole selge valdkonna tähendus ega ulatus, samuti erinevate ametkondade ülesanded. Samuti on ebaselge, milline riiklik ametkond peaks olema selle valdkonna juhtivasutus.

Demineerimis- ja CBRN valdkond on reageerimise mõttes riiklikult killustunud. Praegu puudub demineerimis- ja CBRN valdkonnas pikaajaline ja konkreetse eesmärgiga planeerimine, mis oleks aluseks valdkonna arendamisele, tegevuste planeerimisele, koostööle, koolitustele ja väljaõppele ning õppustele. Demineerimis- ja CBRN valdkonna varustuse ja tehnika soetamine on puudulik, kuna valdkonna arendamine ei ole olnud jätkusuutlik (suuremad investeeringud on põhinenud ühekordsetel investeeringutel või USA valitsusasutuste toetusel), samuti ei arvestata varustuse ja tehnika elukaarega.

Eestis on CBRN sündmusele reageerimiseks vajalikud erivõimekused jaotunud erinevate ametkondade vahel, seetõttu on vaja parendada ametkondadeülest koostööd ning tehnika riskkasutuse võimalikkust.

Praegune demineerimiskeskuse asukoht on valdkonda ja tööiseloому arvestades selleks ebasobivas kohas linna keskel, samuti puudub Eestis eraldi keemia- ja kiirgusohu kõrvaldamise ja demineerimiskompleks. Samuti ei ole piisavalt personaalseid isikukaitsevahendeid (kaitseülkonnad, maskid) ning teadlikkus vahendite kasutamisest ja kogemus on väiksed.

Raskete pommiülkondade kasutamisega hakkab otsa saama. Amortiseerunud on väikesemõõtmelised pommirobotid, üksustel puuduvad kinnised pommikonteinerid. Samuti on demineerimistöö tõhusamaks ja ohutumaks muutmiseks vaja väiksemaid mehitamata lennuvahendeid ehk UAV-sid.

Demineerimisvaldkonnas on oluline tagada piisaval hulgal heade kutseoskustega töötajate olemasolu ning demineerimismeeskondade piisav isikkoosseis ja ekspertide olemasolu valdkonna arendamiseks ja väljaõppeks. Samuti ei õpetata seda eriala üheski koolis.

Oodatavad tulemused

Demineerimis- ja CBRN valdkonna arendamiseks on analüüsitud kehtivat õigusruumi ning on esitatud ettepanekud selle korrastamiseks.

CBRN valdkonnas on Eestis moodustatud ööpäevaringne reageerimisvõimekus, sealhulgas võimaldatakse varustuse ja tehnika riskkasutust, ning on määratud nimetatud valdkonna juhtivasutus (riiklik kontaktpunkt).

Demineerimismeeskondade isikkoosseisude suurus on demineerimistöö ohutuks läbiviimiseks piisav. Samuti on valdkonnas loodud ekspertide ametikohad teenuste arendamiseks ja personali väljaõppeks.

CBRN valdkonnas on koostatud riiklik arengukontseptsioon, et valdkonda arendataks ja valmisolekut tõstetaks asutusteülese pikaajalise planeerimise kaudu. Valdkonna vajadusi hinnatakse ametkondadeülevalt.

On loodud pikaajaline planeerimissüsteem demineerimis- ning CBRN valdkonna tehnika ja varustuse uuendamiseks, sealhulgas on loodud süsteemne lähenemine parimate praktikate ülevõtmiseks.

Loodud on kaasaegne demineerimisalane infotehnoloogiline lahendus.

CBRN valdkonnas on tõstetud riigiülest võimekust. Valminud on uus demineerimiskompleks ja tagatud on erinevate materjalide ohutu käitlemine. Selle valdkonna teenistujate elu ja tervise kaitsmine sündmustele reageerimisel on tagatud, sealhulgas on välja vahetatud vananenud pommiülikonnad, soetatud on uued pommirobotid ja kinnised pommikonteinerid. Samuti on analüüsitud võimalusi võtta kasutusele UAV-d.

Tegevused

	Vastutaja	Kaas- vastutaja	Aasta	Vahendid	Märkused, seosed
1. Analüüsitakse, milline peab olema demineerimismeeskondade koosseis ja toimimismudel, et tagada ohutu ja tõhus töökorraldus. Seda võrreldakse olemasolevaga ning tehakse ettepanekud selle tagamiseks. Ettepanekud võetakse aluseks demineerimismeeskondade koosseisude muutmiseks või ekspertide ametikohtade loomiseks.	PäA		2016	RE	
2. Analüüsitakse, kas ja milline ametkond peaks olema CBRN valdkonna juhtivasutus, ning kaalutakse riikliku ressursi viimist ühe ametkonna alla või hinnatakse tehnika riskasutuse võimalusi.	SiM		2016	RE	
3. Luuakse pikaajaline planeerimissüsteem demineerimis- ning CBRN valdkonna tehnika ja varustuse uuendamiseks ning tagatakse süsteemne lähenemine parimate praktikate ülevõtmiseks, et demineerimisvõimekust suurendada.					
3.1. Parendatakse demineerimis- ja CBRN valdkonna tehnika ja varustuse arvestuse pidamist (arendatakse IT-lahendusi).	SiM	PäA, SMIT	2016	RE	
3.2. Riiklikult ja süsteemselt hinnatakse demineerimis- ning CBRN valdkonna tehnika ja -varustuse vajadust koos varustuse elukaare arvestusega, mis on alus pikaajalisele planeerimisele ja soetamisele.	SiM	PäA	2016– 2020	RE	
3.3. Koostatakse CBRN valdkonna ministeeriumide- ja ametkondadeülene hetkeolukorra analüüs.	SiM	KaM, KeM, SoM (Terviseamet), Riigikantselei	2017– 2018	RE	
3.4. Koostatakse CBRN valdkonna arengukontseptsioon, mis on alus asutustelesele pikaajalisele	SiM	KaM, KeM, SoM (Terviseamet),	2018– 2019	RE	

	planeerimisele.		Riigikantselei		
4.	Jätkatakse regulaarse väljaõppega, et parandada koostööd eriüksustega ja suurendada riiklikku reageerimisvõimekust.	SiM	PäA, KAPO, PPA)	2016–2020	RE
5.	Soetatakse personaalseid isikukaitsevahendeid*, uued pommiülikonnad, pommirobotid ning viiakse läbi koolitusi. Analüüsitakse võimalusi võtta kasutusele UAV-d.	SiM	PäA	2016–2020	RE
6.	Luuakse infotehnoloogiline lahendus*, mis võimaldab turvaliselt talletada ja analüüsida demineerimisalast andmestikku.	SiM	SMIT, PäA	2017	EL-vahendid: SJF
7.	Parendatakse demineerijate töötingimusi, samuti rajatakse EOD ja CBRN tarbeks kompleks.	SiM	PäA	2020	EL-vahendid: SJF

Meede 5: Isikute ja objektide kaitse

Tagatakse riiklike institutsioonide valvamise võimekus, valvates objekte ja osutades isikukaitset.

Tabel 4. Meetme mõõdik

	2014	2015 (tegelik)	2016	2017	2018	2019	2020	Allikas
Kaitsvate isikute või objektide vastu suunatud ründed on tõrjutud.	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	SiM

Tegevused

	Vastutaja	Kaas-vastutaja	Aasta	Vahendid	Märkused, seosed
1. Tagatakse isikute ja objektide kaitse võimekus.	PPA		2016–2020	RE	
2. Analüüsitakse riigikaitse objektide turvalisust tagavad täiendavad meetmed ning nende mõju isikute õigustele ja objekti valdaja kuludele.	SiM	KaM, JuM, RaM	2017	RE	
3. Tehakse ettevalmistused Eesti Euroopa Liidu eesistumiseks 2017. aastal ja Eesti 100. sünnipäeva läbiviimiseks 2018. aastal ning tagatakse ürituste turvaline läbiviimine.	SiM	valitsemisala asutused	2017–2018	RE	

Detailsed tegevused sisalduvad piiratud käibega dokumendis.

Meede 6: Kiirreageerimine ja erioperatsioonid

Rakendatakse tegevusi, mis võimaldavad kiire reageerimise erioperatsioonide tegemiseks üle Eesti ja tagavad valmisoleku tulla toime massirahutustega.

Mõõdik sisaldub piiratud käibega dokumendis.

Oluline tegevus

	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid	Märkused, seosed
1. Tagatakse kiirreageerimise ja erioperatsioonide võimekuse kasv.	SiM	PPA	2017–2020	Lisavajadused L, M (K 2) ja N (K 5)	

Detailsed tegevused sisalduvad piiratud käibega dokumendis.

Rahastamiskava

Tabel 3. Programmi „Sisejulgeoleku suurendamine“ olemasolev eelarve aastate kaupa (eurodes)

	2016	2017	2018	2019	2020	KOKKU
Meede 1: Põhiseadusliku korra tagamine	21 970 079	24 847 084	22 754 459	22 281 459	22 281 459	114 134 540
Meede 2: Terrorismivastane võitlus	1 666 317	1 146 954	1 018 416	1 027 274	1 040 417	5 899 377
Meede 3: Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus	36 463 083	38 616 971	36 956 826	37 310 427	37 803 825	187 151 132
Meede 4: Demineerimis- ja CBRN valdkonna võimekus	4 445 710	4 040 697	3 683 073	3 636 297	2 900 853	18 706 630
Meede 5: Isikute ja objektide kaitse	6 846 222	7 116 325	6 958 632	7 048 478	7 159 733	35 129 392
Meede 6: Kiirreageerimine ja erioperatsioonid	1 349 453	2 197 589	1 332 508	1 345 698	1 367 871	7 593 119
Kokku	72 740 865	77 965 620	72 703 914	72 649 632	72 554 158	368 614 190

Tabel kajastab riigi eelarvestrateegias aastateks 2017–2020 siseturvalisuse valdkonnale kavandatud eelarve programmi „Usaldusväärne ja turvaline identiteedihaldus“ osa. See ei ole aga piisav, et saavutada kõik arengukava eesmärgid. Puuduvate vahendite kohta esitatakse lisataotlused riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve koostamise ajal.

Programm ajakohastatakse vajaduse korral kord aastas riigieelarve koostamise käigus, et tagada kooskõla riigi eelarvestrateegia ning riigi rahaliste võimalustega. Riigieelarve tegelike võimaluste selgumisel vaadatakse üle nii arengukava eesmärgid kui ka siseturvalisuse teenused üldisemalt ning otsustatakse, milliseid eesmärke ja teenuseid korrigeerida

STAK-i programmi toetavaid tegevusi ja ressursse kajastatakse teistes arengudokumentides täpsemalt dokumendi koostaja otsusel.

Lisa 1. Lisavajaduste taotluste nimekiri

Tabel 4. Programmi „Sisejulgeoleku suurendamine“ lisavajaduste taotluste nimekiri

Meede 1: Põhiseadusliku korra tagamine	Prioriteetsus ⁴	2017	2018	2019	2020	KOKKU
A. ART 6 lisavajadused (piiratud dokumendis)	Väga oluline		3 141 069	3 428 258	4 906 355	11 475 682
B. Julgeolekuasutuse ülesannete täitmine	Väga oluline		3 630 620	10 266 190	10 296 190	24 193 000
C. Ümberasustamine ja -paigutamine	Väga oluline		1 185 362	1 185 362	1 185 362	3 556 086
Meede 3: Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus						
E. Jälitustegevuse võimekuse tõstmine	Kriitiline 3		1 410 036	831 036	864 542	3 105 614
F. Kriminaalmenetluses tõlketeenuse tagamine	Kriitiline 18		402 214	409 134	416 734	1 228 082
G. Välisabi projektide riiklik kaasfinantseering	Kriitiline 23		19 255			19 255
Meede 4: Demineerimis- ja CBRN valdkonna võimekus						
H. Ballistilise kaitsega maasturit (5 tk) - RKAK: Erioperatsioonid ja EOD	Väga oluline		1 750 000			1 750 000
I. Demineerimiskeskuse ametnikele käsituli relvade hankimine - RKAK: Erioperatsioonid ja EOD)	Väga oluline		190 000			190 000
J. Keemiapääste võimekuse tagamine ja arendamine - RKAK: Erioperatsioonid ja EOD	Väga oluline		325 070	11 700	181 260	518 030
K. Pommigruppidele 5 uue künoloogia sõiduki soetamine	Väga oluline		240 000			240 000
Meede 5: Isikute ja objektide kaitse						
L. Turvaalade ehitamine – RKAK: Isikukaitse ja objektivalve	Väga oluline		320 000	50 000	50 000	420 000
Meede 6: Kiirreageerimine ja erioperatsioonid						
O. Välispiiril operatiivteenistuste (OPTE) liikmete arvu suurendamine.	Kriitiline 5		972 959	702 400	524 900	2 200 259
Riigikaitse arengukava (RKAK), täpsem info piiratud ligipääsuga dokumendis⁵						

⁴ Lisavajaduste prioriteetused on kindlaks määratud 2017.–2020. aasta riigieelarve strateegia läbirääkimiste käigus. **Kriitilised lisavajadused** on järjestatud programmide üleselt vastavalt prioriteetsusele. Need mõjutavad oluliselt „Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“ ja „Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2015–2019“ eesmärkide saavutamist. **Väga olulised lisavajadused** mõjutavad eelkõige programmi eesmärkide saavutamist ning need ei ole olulisusest lähtudes järjestatud.

RKAK-i 2017–2026 arenduskava vajadused - RKAK: Juhtimine ja side	Väga oluline	1 692 000	450 000	228 000	2 370 000
RKAK: Erioperatsioonid ja EOD	Väga oluline	12 147 628	7 806 717	3 996 341	23 950 686
RKAK: Isikukaitse ja objektivalve	Väga oluline	1 489 460	626 244	626 100	2 741 804
RKAK: Juhtimine ja side	Väga oluline	4 784 788	768 169	559 041	6 111 998
RKAK: Julgeolek riigipiiril	Väga oluline	2 929 717	1 473 479	1 273 479	5 676 675
RKAK: Julgeolekuasutuse ülesanded/tegevused	Väga oluline	6 829 886	2 031 992	2 491 992	11 353 870
Üldkulud, sealhulgas palgatõus, IKT, varade elutsükli põhine uuendamine, EL-i eesistumine jm.		11 765 906	10 475 650	13 938 663	36 180 220
Kokku		55 225 970	40 516 331	41 538 959	137 281 261

⁵ Lisavajadused on RKAK-is, kuid nende tegevuste elluviimine panustab olulisel määral STAKi eesmärkide elluviimisele.

Lisa 2. Dokumendis kasutatud lühendid

EMTA – Eesti Maksu- ja Tolliamet

JuM – Justiitsministeerium

K – kriitiline lisavajadus. Kriitilised lisavajadused on järjestatud programmide üleselt vastavalt prioriteetsusele. Need mõjutavad oluliselt “Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“ ja „Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2015–2019“ eesmärkide saavutamist.

KaM – Kaitseministeerium

KeM – Keskkonnaministeerium

PPA – Politsei- ja Piirivalveamet

PäA – Päästeamet

RaM – Rahandusministeerium

RE – tegevuse elluviimiseks on vahendid olemas

SiM – Siseministeerium

ISF – Euroopa Liidu Sisejulgeolekufond

SKA – Sisekaitseakadeemia

SMIT – Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus

SoM – Sotsiaalministeerium

VäM – Välisministeerium

Lisa 3. Viited arengudokumentidele, millega programmi tegevused on seotud

- ⁱ „Korruptsioonivastane strateegia 2013–2020“ alaeesmärgi „Uurimis-asutuste uurimisvõimekuse arendamine ja julgeolekut ohustava korruptsiooni ärahoidmine“ meede 3.1 „Korruptsioonikuritegude uurimise analüüsivõime kasvatamine“.
- ⁱⁱ „Korruptsioonivastane strateegia 2013–2020“ alaeesmärgi „Uurimis-asutuste uurimisvõimekuse arendamine ja julgeolekut ohustava korruptsiooni ärahoidmine“ meede 3.1 „Korruptsioonikuritegude uurimise analüüsivõime kasvatamine“.
- ⁱⁱⁱ „Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ alaeesmärk „Vägivallajuhtumite menetlemine on ohvrisõbralikum“.
- ^{iv} „Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ alaeesmärgi „Inimesed oskavad paremini vägivallast hoiduda, seda ära tunda ja sellesse sekkuda“ meede 1.3 „Erialaspetsialistide teadlikkuse tõstmine ja seeläbi nende rolli suurendamine vägivalla märkamisel“.
- ^v „Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ alaeesmärgi „Inimesed oskavad paremini vägivallast hoiduda, seda ära tunda ja sellesse sekkuda“ meede 1.3 „Erialaspetsialistide teadlikkuse tõstmine ja seeläbi nende rolli suurendamine vägivalla märkamisel“.
- ^{vi} „Korruptsioonivastase strateegia 2013–2020“ alaeesmärgi „Uurimis-asutuste uurimisvõimekuse arendamine ja julgeolekut ohustava korruptsiooni ärahoidmine“ meede 3.1 „Korruptsioonikuritegude uurimise analüüsivõime kasvatamine“.
- ^{vii} „Korruptsioonivastase strateegia 2013–2020“ alaeesmärgi „Avaliku sektori otsuste ja tegevuste läbipaistvuse suurendamine“ meetmesse 2.6 „Korruptsiooni ja mõjutamise vältimine õiguskaitseasutustes ja kohtutes“.
- ^{viii} „Korruptsioonivastase strateegia 2013–2020“ alaeesmärgi „Avaliku sektori otsuste ja tegevuste läbipaistvuse suurendamine“ meetmesse 2.6 „Korruptsiooni ja mõjutamise vältimine õiguskaitseasutustes ja kohtutes“.
- ^{ix} „Korruptsioonivastase strateegia 2013–2020“ alaeesmärgi „Avaliku sektori otsuste ja tegevuste läbipaistvuse suurendamine“ meetmesse 2.6 „Korruptsiooni ja mõjutamise vältimine õiguskaitseasutustes ja kohtutes“.
- ^x „Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ meede 1.2 „Laste ja noorte riskikäitumise ja vägivalla ennetamine“ tegevus 1.2.5.
- ^{xi} „Vägivalla ennetamise strateegia 2015–2020“ meede 1.2 „Laste ja noorte riskikäitumise ja vägivalla ennetamine“ tegevus 1.2.5.
- ^{xii} „Korruptsioonivastane strateegia aastateks 2013–2020“ alaeesmärgi „Uurimis-asutuste uurimisvõimekuse arendamine ja julgeolekut ohustava korruptsiooni ärahoidmine“ meede 3.1 „Korruptsioonikuritegude uurimise analüüsivõime kasvatamine“.

^{xiii} „Korruptsioonivastane strateegia aastateks 2013–2020“ alaeesmärgi „Uurimisasutuste uurimisvõimekuse arendamine ja julgeolekut ohustava korruptsiooni ärahoidmine“ meede 3.1 „Korruptsioonikuritegude uurimise analüüsivõime kasvatamine“.